Ruimte geven. Verantwoordelijkheid vragen. Resultaat eisen.

Voorzitter,

Gisteren begonnen we hier om twee uur 's middags. En vannacht gingen we om half twee naar huis. Als je dat aan een buitenstaander vertelt, verklaren ze ons waarschijnlijk voor gek. Is dat nou effectief? Heeft dat nou allemaal zin? En de echte pessimist zal zeggen: zonde van je tijd. Maar wie er hier bovenop zit, weet ook dat het anders ligt. Mensen in deze raadzaal, maar zeker ook alle mensen daaromheen, steken hun nek uit voor deze stad. Ieder vanuit zijn eigen overtuiging. En dat verdient wat mij betreft ook een compliment.
Maar zonder wrijving geen glans. We zitten hier uiteindelijk niet om elkaar naar de mond te praten. We zitten hier om Heerlen vooruit te helpen. Met een gezonde financiële huishouding én met voorstellen waarvan inwoners en ondernemers uiteindelijk zeggen: daar hebben we iets aan. Gisteren legde de VVD de begroting langs drie meetlatten:
Ruimte geven.
Verantwoordelijkheid vragen.
Resultaat eisen.
Vandaag maken we de balans op.

Zero based begroten

Voorzitter,
over onze motie om begrotingsposten periodiek opnieuw op hun bestaansrecht te beoordelen, is gisteren inhoudelijk gesproken. Wij zijn bereid die motie aan te houden en eerst verder in gesprek te gaan met de financiële ambtenaren. Dat lijkt ons verstandig. Maar aanhouden is niet afvoeren. Als uit die kennissessie blijkt dat onze gedachte uitvoerbaar is, kan deze motie wat ons betreft in het voorjaar van 2027 gewoon terugkomen als motie vreemd aan de orde van de dag. Want de kern blijft voor ons overeind:
niet omdat geld vorig jaar werd uitgegeven, hoeft het volgend jaar automatisch weer te worden uitgegeven.

Wet Taaleis

Dan de Wet Taaleis. Daar kunnen we kort over zijn. De motie wordt omarmd. Goed om te horen. Want zoals we gisteren zeiden: eerst helpen, eerst stimuleren en mensen de kans geven de taal te leren. Maar uiteindelijk hoort bij ondersteuning ook verantwoordelijkheid.

Graffiti

Voorzitter, over onze graffiti-motie zijn wij nog niet overtuigd door het college.
We horen: aanstootgevende graffiti verwijderen we. Maar wat is aanstootgevend?
Mijn grens kan anders liggen dan die van u. En belangrijker: wat gebeurt er wanneer graffiti wordt aangebracht op het eigendom van een inwoner of ondernemer? Stel dat één van onze nieuwe camera's een bekende tagger registreert. De dader wordt gepakt. De schade is aantoonbaar. Wat doet de gemeente dan? Alleen verwijderen? Of helpen we die inwoner of ondernemer daadwerkelijk om de schade op de veroorzaker te verhalen? Onze motie vraagt helemaal niet om morgen een compleet gemeentelijk schadebureau op te tuigen. We vragen het college om de juridische en praktische mogelijkheden te onderzoeken.
Dus onze vraag blijft heel eenvoudig:

als we weten wie de vervuiler is, waarom zou dan de inwoner of ondernemer voor de schade moeten opdraaien? De vervuiler betaalt. Wij vragen het college daarom nog één keer goed naar deze motie te kijken.

Meldpunt Overbodige Regels

Dan ons Meldpunt Overbodige Regels.
Het college ontraadt de motie omdat het meldpunt georganiseerd moet worden en de ambtelijke druk al hoog is. Voorzitter, dat argument overtuigt ons wederom niet.
Want ook het alternatief, de Regelbalans, vraagt ambtelijke inzet. Het verschil zit ergens anders. De Regelbalans kijkt vooral van binnen naar buiten. Ons meldpunt haalt juist de praktijk van buiten naar binnen. Want wie weet beter waar gemeentelijke regels knellen dan de inwoner, ondernemer of vereniging die ermee te maken heeft? Dat is wat ons betreft geen extra bureaucratie. Dat is participatie. En daarom blijft onze vraag aan het college: Hoe kunt u zeggen dat u inwoners wilt betrekken bij het verbeteren van regels en tegelijkertijd het concrete instrument ontraden waarmee zij zélf kunnen aangeven waar het misgaat? Minder regels begint met luisteren naar de mensen die ermee te maken hebben. Wij vragen het college daarom ook hier het oordeel nog eens tegen het licht te houden. Blijft het college bij het ontraden, dan brengen wij de motie in stemming.

BOA's

Voorzitter, dan veiligheid.
De burgemeester wees gisteren terecht op de forse investeringen die Heerlen doet: in voorzieningen, camera's en het nieuwe Veiligheidshuis. Dat waarderen wij ook.
Maar daarmee is onze BOA-motie nog niet beantwoord. Er werd ook aangegeven dat medewerkers die vanuit een andere functie een BOA-bevoegdheid hebben, soms op straat worden ingezet. Prima. Maar onze motie gaat over iets anders. Wij willen structureel zichtbare en operationeel inzetbare BOA's op straat. De gemeentelijke beantwoording maakt zelf onderscheid tussen 28 BOA-fte op straat en medewerkers met BOA-bevoegdheid die primair andere werkzaamheden uitvoeren. Want veiligheid moet je niet alleen organiseren. Veiligheid moet je ook zien. Een camera kan registreren. Een Veiligheidshuis kan ondersteunen. Maar geen van beide spreekt iemand op straat aan op overlast.
Daar heb je mensen voor nodig. En wij vragen géén blanco cheque. We vragen een gefaseerd groeipad, met vijf extra BOA's als mogelijke eerste stap, onderzoek naar samenwerking binnen Parkstad en vervolgens een financieel gedekt voorstel waarover deze raad kan besluiten. Dus ook hier onze oproep aan de burgemeester: beoordeel onze motie op wat er daadwerkelijk staat. Geen ongedekte uitbreiding, maar een financieel verantwoord groeipad naar méér zichtbare handhaving op straat.

Dienstverlening

Voorzitter, tot slot iets wat gisteren meerdere keren terugkwam: de kwaliteit van onze gemeentelijke dienstverlening. Volgens mij zijn we het er hier breed over eens:
die kan beter en die moet beter. We zien met enige regelmaat voorbeelden van gebrekkige, onduidelijke of soms ontbrekende communicatie richting inwoners en ondernemers.
Wethouder Dragstra zei gisteren ongeveer: *als u zoiets tegenkomt, bel mij dan.*
Dat klinkt betrokken. Maar ik kreeg daar eerlijk gezegd ook een beeld bij.

Rent de wethouder dan zijn kamer uit om de betreffende ambtenaar bij de lurven te pakken? En wie mag hem eigenlijk bellen? Alleen de 37 raadsleden? Of iedere Heerlenaar die vastloopt? Want, voorzitter, uiteindelijk kan een wethouder natuurlijk niet persoonlijk de klachtenlijn van de gemeente worden. De vraag is daarom veel fundamenteler:
Wat gaat dit college structureel doen om de dienstverlening te verbeteren?
Hoe zorgen we ervoor dat een probleem niet alleen wordt opgelost omdat een raadslid toevallig de wethouder belt? Maar dat de organisatie zélf signalen oppakt, ervan leert, terugkoppelt en verantwoordelijkheid neemt? Daar wil de VVD graag een concreet antwoord op.

Slot

Voorzitter, gisteren zeiden wij:
Ruimte geven.
Verantwoordelijkheid vragen.
Resultaat eisen.
Na een lange eerste dag is onze conclusie eigenlijk alleen maar sterker geworden.
Ruimte geven betekent luisteren naar inwoners en ondernemers die vastlopen in regels.
Verantwoordelijkheid vragen betekent dat wie kan werken meedoet, en wie schade veroorzaakt daar waar mogelijk ook voor opdraait.
En resultaat eisen betekent kritisch kijken naar iedere euro, naar zichtbare veiligheid én naar de kwaliteit van onze dienstverlening. Want uiteindelijk telt niet hoeveel uur wij hier vergaderen. Niet hoeveel pagina's de begroting telt. En ook niet hoeveel goede bedoelingen we hier met elkaar uitspreken. Uiteindelijk telt maar één ding: wat merkt de Heerlenaar ervan?
Voorzitter,
dát blijft voor de VVD de meetlat.